

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK IV

KURTYBYBA, DNIA 20 LISTOPADA 1923.

Nr. 89.

Adres dla listów: — Curitiba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curitiba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Polityka Francji zwycięża w Europie.

Złamanie sił i oporu blernego w Madrenji i powolne jej odrywanie się od Niemiec, nadziei rozpadanie się Rzeszy niemieckiej na pojedyncze państwa, to wszystko świadczy o zwycięstwie polityki francuskiej...

Oto telegramy z paździenika przynoszą nowe wiadomości, że Rosja bolszewicka chce za wszelką cenę uzyskać uznanie ze strony Francji...

Paryz, 20-go października. — M. Bohemann, dyrektor sowieckiego banku, spodziewa się w następnych paru dniach złożyć wizytę Perettiemu Della Rocca...

Hrabia Damian

WIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU. Nie wiercie, co wam mówią będą, jak by prawda wina wiara nad w...

Dalej Rosja godzi się zwrócić własność skonfiskowaną wkrótce po rewolucji na szkodę francuskich właścicieli.

Jednakże sowieci zamierzają zatrzymać pod swą kontrolą wszystkie skonfiskowane użyteczności publiczne, jak koleje gazowne, elektrownie, kopalnie i t. d.

Scheinmann stara się nakłonić rząd francuski, aby pozwolił sowietom objąć w posiadanie dawniejszy carski bank w Paryżu...

Delegat zamierza również ustanowić kredyty w złotych rublach w kilku znanych francuskich bankach dla pokrycia zakupów poczynionych we Francji przez bolszewicki rząd.

Sct einmann popiera zdanie Czizorina, wypowiedziane podczas konferencji w Genewie w którym ostatni domagał się, aby udzielono Rosji 10-letniego moratorium (zwłoki).

Urządnicy francuscy bardzo optymistycznie zapatrują się na wizytę delegata bolszewickiego. ROSJA NAWRACA DO STAREGO POHZADDU.

Tak Rosja bolszewicka wraca na dawne tory i wnet gotowe być wszystko w Rosji po staremu, tylko zamiast samowładnego cara będzie kilku czerwonych carów bolszewickich...

Na dworze zaczęło się amierich Wład cięstocznia, bo dawnymi i dzieci wszystkie już poszły do dworu, a za nami poczęli, co stawa z męczycy. Kozacy uzbrowili stali na swoich stanowiskach, wyglądając kwater w okolicę...

Była to miedziola wieś wielka i ludna. Jakaś Pałanka. Od cerkwi widać było, jak gęsta przesłaniająca z budowlami budowlą rozszerza się coraz bardziej i wznosiła. Wkrótce z rumiorów pizaru domyślił się staważni komocy z Pałanki, iż cza wieś w ogniu.

nący brytawy. Zobaczymy, co najbliższa przyszłość przyniesie.

Paryz, 15-go października. — «Le Journal» donosi, że na zgromadzeniu komunistycznym w Petersburgu Zinowjew oświadczył, iż nadszedł korzystny moment do zawarcia przez sowieły sojuszu z Francją, która będąc obecnie izolowaną, potrzebuje na wschodzie Europy mieć za swą sojuszniczkę starą przyjaciółkę Rosję.

DHOWNSKI, MIN. SPRAW ZAGRANICZNYCH O OBECNYCH ZAGADNIENIACH W POLSCE.

Warszawa, 10-go października. — W środę w klubie wszechpolskim przemawiał p. Roman Dmowski na temat obecnych zagadnień w Polsce. Według Dmowskiego, budowa państwa polskiego po 5 latach nie jest jeszcze wykonana.

Polska to nie tylko wolność, ale wymarzony rozwój kultury. To sprawa bytu. Niewola polityczna nieuchronnie musi spowodować proletaryzację, jeżeli stracimy państwo, przedziej czy później czeka nas wszystkich niedza.

— Ojciec mój umiera i prosi o kądwa gdzieś kładz? — W cerkwi. — Iwan Fedczuk natychmiast wbiegł do cerkwi.

Wnętrze świątyni, łami spręgał na płońcy Kozabjów, gdy w tem aduleka huknął wystrzał z rusznicy.

Wtem drzwi cerkwi się otworzyły i ujrano księdza Włkowińskiego w komocy i ze stulą niosącego Pana Jezusa umierającego Fedczukowi. Przed nim szedł młody Fedczuk i od czasu do czasu dzwonił: mamym znak dawaj ludziom.

Rząd, który dba o zwolników, nie może umocnić państwa. Umocnienie połączone jest z cierpieniem i zaparciem i nie może być poszukiwaniem popularności. Organizatorom potrzebne są: zdrowy rozsądek, sumienie i upór.

Przyszli moment, w którym tylko ludzie złej woli nie chcą widzieć tego głównego zadania głównej zdobyczy, jak zebrać pieniądze u obywateli i złożyć je na wzmocnienie warsztatu państwowego.

Wiadomości. Z POLSKI.

Z POLSKI. KOFANTY U PREZYDENTA MINISTRÓW POINCARÉ GO.

Paryz, 19-go października. — Posel Korfanty, który w sprawach gospodarczych bawił w Paryżu, był przyjęty przez Poincarégo. Korfanty oświadczył, że Poincaré żywo interesuje się sprawami polskimi, a szczególnie zagadnieniami finansowymi i gospodarczymi, co

— A p zecie słyszal straż! — Skoramy wyszli, przeto i on słyszeć musiał. — Na śmierć idzie! — Hajdamuki nadsięgną iala moment.

— Mnie sam Żeleznaki... — Boże wpałerał nasi... — I el przyśli ludzie, cesa odłajac przeniesionemu obok nich Chru i Krwi Chrystusowi, z szczególnością gorliwością wdychali do świętych ran Jezusowych, aby i ska Pana od śmierci: achowach ich raczyła.

— Zginie! — Nie zdąży wrócić! — Wpadnie w ręce hajdamaków! — Stary Fedczuk widzi tak bogobojny świat, że Pan Jezus byłby go do królestwa Swiętego przyjął, choćby był zmarł bez kładz.

Kalendarz „Przyjaciela Rodziny” NA ROK 1924

można odbyć w Kurtybyba w następujących składach: SKLEP DOMAŃSKIEGO, praca Tiradentes N 19. SKLEP KRZYŻANOWSKIEGO, obok Księgarni Polskiej. LIVRARIA POLACA, Prac. Tiradentes N 52.

Redakcja „Ludu”

W sprawie wszystkich Czytelników by żagle w gazecie opłaty BEZWZGLĄDNE wstąpić do 1-go stycznia 1924 roku.

FILMOWE ZDJĘCIA «KRZYŻAKÓW» POD KRAKOWEM.

Warszawa. — W sprawie sensacyjnego filmu pod tytułem «Krzyżacy», który będzie wykonywany w Polsce, dowiadujemy się, że większość zdjęć będzie dokonana pod gołym niebem, w najbardziej malowniczych stronach Polski, a mianowicie w Tyńcu, w Krakowie i Łańcutach.

Wszystko nieczyste, Na Pałanki kroczy tylko czyste. Głowy zastęp pusa wa się ku Humanio-wi.

— Co trzymam krotów stoj nasz kozak i daje wystrzałem znak, gdy z powodu zbliżania się nieprzyjaciela, musi płacówkę swoją opuścić.

— Co tam zobaczyli, waruzio ich do... — Z czem biegniesz? Czy się co stało? — Paroch nasz idzie!

Dr. Allegretti Filho LECZENIE OGÓLNE

Specjalność: choroby kobiece i dziecięce
Pracuje od 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 5-tej.
Konsultorium i rezydencja: ulica Cam-
meador Araujo N 50.—Telefon N 650

Poznania, na placu ćwiczeń woj-
skowych. W połowie przyszłe-
go miesiąca rozpoczną się zdje-
cia, które mają być gotowe w
grudniu przyszłego roku.

PREMIER WITOS WŚRÓD LUDNOŚCI KRESOWEJ.

Z Tarnopola otrzymujemy list,
będący żywym odbiciem wra-
żeń i nastrojów, jakie wśród lu-
dności kresowej pozostawiła os-
tatnia podróż premiera Witosza
w Tarnopolskie:

«W charakterze urzędowym
gościł premier w Tarnopolu już
po raz drugi — w czasie, gdy
państwo w ciężkiej znalazło się
niedoli: w roku 1920 kiedy bols-
zewickie hordy groziły najad-
dem — i obecnie w 1923, kie-
dy państwo stanęło nad brze-
giem ruiny finansowej. Nie re-
klamę zatem, ani tani pokłask
mają na celu odwiedziny pre-
miera, ale pragnie on rzucić
wśród społeczeństwa jędrne i
mocne słowa apelu w chwilach
grozących kryzysów:

«Nie przybywam tu — mó-
wił obecnie — aby was oma-
mić, roztoczyć jakies ułudne
miraże. Polska jest dzisiaj jak
dom, między dwiema płonące-
mi chatami. Toteż Rząd domaga
się od was ofiarności i wy-
trzymalności. Rząd pokłada w
was duże nadzieje; jeżeli z za-
cisniętymi zębami przetrwacie
kryzys — wówczas będzie do-
brze. Trzeba jednak trwać i
wytrwać!».

Entuzjazm, z jakim przyjęto
słowa premiera, był wyrazem
jednomyslnego zrozumienia na-
kazu chwili i gotowości do po-
parcia rządu i jego zamierzeń.

ZŁUDZENIA RUSKO-UKRA- IŃSKIE.

W kołach politycznych rus-
kich siedzą z baczną uwagą za-
powiedzianą przez Rząd Sowiec-
ki ukrainizację Ukrainy i łączą
z tem wielkie nadzieje. Ruscy
politycy twierdzą, że gdyby za-
padła rezolucja rzeczywiste
przeprowadzono, wzmożeni na na-
cjonalizm ukraiński i jego eks-
pansję na ziemię przez Rusinów
także zamieszkałe w granicach
Rzeczypospolitej. Reforma za-
powiedziana przez Rząd Sowiec-
ki uważana jest w sferach rus-
kich, które po raz tysięczny
ładują się naiwnie, jako kapi-
tulacja Sowieców przed ukra-
ińskim prądem nacjonalistycz-
nym. Reformy te traktują tu
bardzo poważnie, chociaż podo-
bne zapowiedzi ze strony Rządu
Sowieckiego powtarzały się
już kilkakrotnie. Pilnie śledzi tę
sprawę najbardziej nią zaintere-
sowana emigracja ukraińska
w Wiedniu, Paryżu i Berlinie,
dotychczas jednak zajmuje sta-
nowisko wyczekujące.

UKRAIŃSKA KOMEDIA Z MORDERCAMI.

Lwów, 20-go września. —
W rozprawie przeciwko szajce
rusko-bolszewickiej, która była
oskarżona o akty gwałtu i sa-
botażu zapadł dzisiaj następu-
jący wyrok sądu doraźnego:
Mikołaj Kowal, Oleksa Paw-
łuszyn i Ilko Skoczylas zosta-
li skazani na karę śmierci,
Grzegorz Ogrodnik, Mikołaj Po-
łowy Andrzej Budnyk, i Miko-
łaj Kaczorowski na 10 lat cięż-
kiego więzienia, Mikołaj Teresz-
czuk na 24 lata, Justjan And-
ruszczyk na 18 lat, Wasyl Pel-
na 15 lat, Włodzimierz Dydik
i Michał Jarosz na 12 lat, An-
drzej Sawicki na 8 lat, Iwan
Dydik na 5 lat.
Obrońcy skazanych wyzyska-
li wykonanie aktu sprawiedli-
wości do celu agitacji. Każde-
go ze skazańców odprowadzał

na miejsce stracenia jego ad-
wokata, pilnując, by przed zawi-
aniem mu oczu wykryknął
wycieczony frazes, mający stwier-
dzić, że bandyta jest ofiarą wal-
ki politycznej. I tak oskarżone-
go Skoczylasa odprowadził na
miejsce kaźni adwokat Baran,
który pilnował, by Skoczylas
przed śmiercią zawołał: Niech
żyje państwo ukraińskie. To
samo uczynił adwokat Hankie-
wicz, obrońca Kowala i adwo-
kat Chomiński, obrońca Pawły-
szyna, z którym ostentacyjnie
długo się całował. Pawłuszyn
przed rozstrzelaniem zawołał, że
ginie za sprawę Ukrainy

Poddawanie stojącym przed
śmiercią ukraińskim sabotaży-
stom słów mających ich ban-
dycką przeszłość postawić w
świeśle bohaterstwa narodowe-
go przyjęło nawet w kołach ru-
skich z niesmakiem i oburze-
niem.

„ŚWIATA PARANĄSKIEGO“
N 2-gi ukazał się dnia 11-go listopada
jako w 5-letnią rocznicę odrodzenia Pol-
ski. Zawiera materiał niezmiernie uroz-
maicony i ciekawy. Okładkę zdobi piękna
klisza polskiego okrętu szkolnego „Lwo-
wa“ przy trapieniu Matarazy w porcie
Paranagu. Zeszyt sam zdobi przeszło
30 ilustracji aktualnych. Z ważniejszych
rozdziałów wymieniamy: Stanisława Kur-
trzeby — Polska zjednoczona i niepodle-
gła; Ks. Józefa Guraja — 50-lecie kol. jmj
Abrauchesa i ojczyma Ks. Józefa Pol-
ska; Ks. Jana Rzymoła — 450-lecie u-
rodzin Kopernika; „jak się orientować na
niebie południowym“ i gwiazdy nieba po-
łudniowego; Szkoły gospodarstwa domo-
wego Sióstr Miłosierdzia; w dziale prak-
tycznym: Grypa-influenza, o uprawie
młli, jak uratować zmarznięte sadzonki
ojpów i manikiu i t. d.
Zeszyty „Świata Paranąskiego“ nabyć
można w redakcji „Ludu“ i w „Livraria
Polaca“ i w sklepie p. p. Domańskiego,
i Krzyżanowskiego, Plac Tiradentes, Ku-
rytyba, w cenie 1\$500 za egzemplarz.

Z Brazylii.

Kurytyba.

Dnia 14-go listopada odbył się
ślub córki prezydenta Parany
panny Odah Munhoz da Rocha
z panem doktorem Leonidas A-
maral Ferreira, we wili na Ahu
pod Kurytybą. Związek ślubny
pobłogosławił wikariusz gene-
ralny monsenhor Celso, a potem
w mieszkaniu pana młodego na
rua Muricy odbył się ślub cywilny.

W niedzielę 18-go listopada
na plaцу wycieczkowym w Guabi-
rotuba przedmieściu Kurytyby,
wykonat lotnik włoski Umberto
bé, wspaniałe «salto mortale»
na spadochronie z wysokości
2000 metrów. Niestety gwałtowny
wiatr uniósł spadającego zwol-
na pilota kilka kilometrów poza
pole wycieczkowe, a potem już przy
samem osiadaniu na ziemi, wólk
go przez pewną przesirzeń, z
czego pilot odniósł nieznaczne
rany i odarcie naskórka na ręk-
kach i nogach. Wzlot jak i «salto
mortale» należy uważać za udane
mimo tego wypadku. Ludność
Kurytyby zgłowała też lotnikom,
a zwłaszcza Umberto Re, wspania-
lią owację.

PAMIĘCI Ś. P. TADEUSZA
CHROSTOWSKIEGO, oto tytuł
dziełka, jakie zmarłemu w Pa-
ranie przyrodnikowi polskiemu
poświęcił towarzyszy jego wypra-
wy p. Tadeusz Jaczewski. Dzieł-
ko, choć zawiera krótkie szkice
ogłoszone już dawniej w «Świecie»
czyta się z prawdziwą przyjem-
nością. Rzeczywiście ś. p. Chro-
stowski miał zakrój na prawdzi-
wego uczonego. Oznacza go
skromność, której nabył od «przy-
kładu swego ś. p. przyrodnika
polskiego Konstantego Jelskiego»
którego nadto odczowała gorąca
wiara i pokora. Jak dziś stoi nam
w pamięci obraz tego uczonego
profesora, który p. p. prostu jak cze-
goś nie znał to umiał powiedzieć
tego nie wiem. Tosamo widzimy
i w szczupłych tych korespon-
dencjach ś. p. Chrostowskiego;
gdzie musi to mówić o sobie, po-
zatem na pierwszy plan ciągle
wybijają się natura i opisywane
zwierzęta, rośliny i okolice. Ułami-
ki te byłyby się po powiązaniu w

całość, złożyły na piękne dzieł-
ko naukowe. Niestety śmierć
Chrostowskiego w dniu 4-go
kwietnia 1923. w okolicach Por-
to Mendes na drodze Foz do
Iguassu — Guarapuava, położyła
kres tym wszystkim jego zamy-
słom. Wśród tak szczupłej pol-
sko-paranąskiej literatury dziełko
to zasługuje na szczególniejszą
uwagę, chociażby pragnął głę-
biej poznać przyrodę paranąską.
Dziełko można nabyć w towarzy-
stwie «Kultura» w Kurytybie.
X. J. R.

Dość oryginalny fakt mamy do
zanotowani w kronice pod Kury-
tybą. Coraz głośniej objawia-
jący się wichryciel kurytyb-
ski p. Ignacy Szklarski występu-
jący w roli pierwszego sekretar-
za »Związku Polskiego« zwrat
się w »Gazecie Polskiej«, której
jest współ-redaktorem, przeciw
p. Franciszkowi Lachowskiemu
dlatego iż tenże składał 11-go
bieżącego miesiąca w Konsulacie
Polskim, życzenia z okazji 5-tej
rocznicy Odrodzenia Polski.

«Świt» twierdzi że to było w
imieniu »Związku Polskiego«, a
p. Szklarski za «Świtem» pow-
tarza, chociaż na liście składa-
jących życzenia nie jest nic po-
wiedziane że p. Dr. Szeligowski
i Franciszek Lachowski wystę-
powali w imieniu »Związku Pol-
skiego«.

Najpierw dziwne to że p. Szkl-
arski tak skrupularnie wierzy «Świ-
towi»; skąd ta nagła wiara w to
źródło prawdy.

Jeżeli jednak (pominąwszy in-
ne nieściśności) p. Lachowski
nie miał prawa występować w
imieniu »Związku Polskiego«,
czemuż p. Szklarski, który w da-
nej chwili naturalnie uważał się za
legalnego reprezentanta »Zwią-
zku Polskiego«, nie raczył się
zjawić w tej uroczystej chwili
aby spełnić swój oficjalno-na-
rodowy obowiązek. W tym wy-
padku konstatujemy smutny fakt,
że imieniem »Związku Polskie-
go« nikt nie składał życzeń Pol-
sce w rocznicę jej Odrodzenia.

Chcielibyśmy także wiedzieć,
kto upoważnił do wywleczenia
na szpalty »Gazety Polskiej«
spraw związkowych.

Także ani »Związek Polski«,
ani zapewne nikt nie ustanowił
p. Szklarskiego mentorem p. La-
chowskiego i to tak brutalnym:

Z pewnością zaszczytniejszą
bawiem jest rzeczą być fabrykan-
tem cukierków, niż fabrykantem
intryg w jednolitym dotychczas
obozie.

Nie będziemy tu wspominać
zasług p. Lachowskiego ani p.
Szklarskiego, w stosunku do
»Związku Polskiego«, bo walne
zgromadzenie chyba dosyć będzie
miało danych aby osądzić kto
jest prawdziwie zasłużony, a kto
wprowadza tylko rozstrój od
pewnego czasu i walkę.

Zwracamy wszystkim człon-
kom »Związku Polskiego« uwa-
gę na WALNE ZGRZMADZE-
NIE, które ma się odbyć w nie-
dzielę 25-go bieżącego miesiąca,
gdzż niezmiernie ważne sprawy
będą przedmiotem obrad.

Rio de Janeiro.

LLOYD BRASILEIRO, spółka
okrętowa ma się ku końcowi.
Deputowany ze São Paulo Car-
los Garcia skrytykował w kon-
gresie 14-go listopada w strasz-
ny sposób haniebna gospodarke
tej spółki, która po wojnie świa-
towej tak tanim sposobem posia-
dła po rozbrojeniu Niemiec tyle
okrętów i tak wiele ich zmarno-
wała. Bez względu na radził też
Carlos Garcia jwydzierżawić re-
szte okrętów i tak raz już za-
konńczył w wiecznymi zasiłkami
ze strony rządu dla tej straconej
spółki.

W miejsce zmarłego Ruy Bar-
bosa został do brazylijskiej aka-
demji literackiej wybrany Lau-
delino Freire 23 głosami. Histo-
ryk brazylijski Rocha Pomba
otrzymał tylko 13 głosów. Lau-

delino Freire jest wszechstronnym
i ogólnie znanym pisarzem.

CULTURĄ DO TRIGO NO
BRASIL, oto tytuł dziełka któ-
re każdy interesujący się może
bezpłatnie otrzymać ze Centro
das Experiencias Agricolas do
Kalisyndicat, Rio de Janeiro, A-
venida Rio Branco 117. Broszur-
ka podaje sposób uprawy, za-
chowania pszenicy i nawożenie
roli pod zboże.

W senacie walczy dalej zacię-
cie przeciw ustawie prasowej
senator Irineu Machado i prze-
ciw prześladowaniu dziennikarzy

Rio Grande do Sul

Minister wojny general Setem-
brino, pacyfikator stanu Rio Gran-
de, wezwał do miasteczka Bagé
wszystkich dowódców wojsk re-
wolucyjnych i tam pod ochroną
wojsk federalnych odbyła się
długa konferencja; gadano i ga-
dano. Wkońcu zjawił się i dr.
Assis Brasil w Bagé; wtedy do-
wódcy wjsk rewolucyjnych zdali
na niego swe pełnomocnictwa i
powrócili do swoich oddziałów.
Ogólnie spodziewano się spoko-
ju na dzień 15-go listopada jako
w rocznicę republiki, lecz na-
dzieje zawiodły. Obrady trwają
dalej. Warunki prezydenta Dr.
Borges de Medeiros zna już
general Setembrino, ale sprawa
ugody idzie opornie.

Tymczasem w szeregach re-
wolucjonistów nastaje rozprze-
nie. Metne żywiły odrywają się
w grupkach od większych od-
działów, w przewidywaniu pręd-
kiego końca całej tej ruchawki i
uciekają od linii kolejowej ku
rzecz Urugui, łupiąc niemilo-
siernie zaciszne dotychczas ko-
lonje polskie w tych stronach,
zwłaszcza Guarany zamieszkałe
przez tysięcy rodzin polskich.
Skądinąd dowiadujemy się, że wy-
jazd ministra wojny generala Se-
tembrina i spowodowane przez
niego zawieszenie broni przy-
pisać trzeba dyplomatycznym za-
biegom naszego posła w Rio
p. Czesława Pruszyńskiego, któ-
ry każdorazową prośbę z ko-
lonji iograndeńskich o opiekę brał
bardzo poważnie, i przedstawiał
odpowiednim władzom, aż do-
prowadził do interwencji. Spo-
dziewać się należy, że dzięki
wpływowi posła Pruszyńskiego
sprawa uspokojenia Rio Grande
zostanie pomyślnie załatwiona,
a sprawa odszkodowań w takich
wypadkach bywa zwykle zbio-
rowo załatwiane po zupełnem u-
spokojeniu.

Papierosy „VEADO“
Lotus
Mieszalna delikatna

Ze świata.

Anglja.

DOMINJA ANGIELSKIE ZA- DAJĄ NIEZALEŻNOŚCI DY- LOMATYCZNEJ.

London. — Jak z dotych-
czasowej dyskusji na konferen-
cji brytyjskiej wnosić można,
polityka zagraniczna rządu an-
gielskiego spotkała się z kry-
tyką przedstawicieli dominjów.
W ciągu dyskusji wyszedł rów-
nież na jaw jeden wielce zna-
mienny szczegół, który może
mieć nader doniosłe znaczenie
dla całokształtu stosunków mię-
dzy dominjami a metropolią.
Mianowicie poruszono na jed-
nem z ostatnich posiedzeń spra-
wę dyplomatyczną niezależ-
ności dominjów. Kwestję tę pod-
niosła Kauada, która pod tym
względem jest już uprzywilejo-
wana, gdyż posiada od 1920 ro-
ku prawo utrzymywania swo-
jego posła w Waszyngtonie.
Propozycja ta spotkała się z ży-
wym poparciem Irlandji, której
zależy na własnej representa-
cji zagranicznej.

Niemcy

OBŁĘD SKUTKIEM SZALU MILJONÓW.

Niesłychany spadek mar-
ki niemieckiej który uczynił z

miljonowego banknotu drobną
monetą, wywołał nową psycho-
zę. W ostatnich czasach przy-
wieziono do zakładu dla obłą-
kanych nieopodal Lipska kil-
ka pań w zupełnym rozstroju
duchowym i umysłowym. W ja-
ki zapadły skutkiem wzrasta-
jącego wiru cyfr, spowodowa-
nego inflacją. Są to kobiety sa-
motne ze stanu średniego, wdo-
wy ze skromną rentą, prowa-
dzące ciężką walkę o chleb po-
wzedni i niezdolne obliczać się
na milionowe cyfry. U jednej
z tych nieszczęśliwych obłą-
dobjawia się nieustającym ob-
ozaniem w zerach.

BOLSZEWICY NA POMOC NIEMCOM.

Moskwa. — Rada zwiaz-
ków zawodowych w Petersburgu
reprezentująca 400 tysięcy
członków, uchwaliła okazać naj-
dalej idącą pomoc Niemcom w
ich walce z burżuazją. Robot-
nicy w Baku i Tyflisie wyrazi-
li gotowość niesienia natych-
miastowej pomocy robotnikom
niemieckim.

Rosja.

Wiedeń, 19-go październi-
ka. — Prasa wiedeńska podaje
wiadomości z Paryża, które tam
nadeszły ze Wschodu. Brzmia-
one niepokojąco. Położenie w
Niemczech, położenie w Pol-
ce i w innych krajach są pilnie
śledzone w Moskwie, gdzie spo-
dziewają się wybuchu poważ-
nych zakłóceń politycznych w
Europie. Bolszewicy przygo-
wują się na możliwość czyn-
nego wystąpienia Rosji. Francus-
kie koła dyplomatyczne otrzy-
mały tajną wiadomość z Ro-
sji donoszącą o wzmożeniu
sił wojskowych w zachodnich
i w północnych częściach Rosji.
Powołano trzy roczniki now
na ćwiczenia.

GINIE NA STOSIE WRAZ Z OBRAZAMI ŚWIĘTYMI.

Moskwa, 20-go września. —
We wsi Wachramowo Wiatki
gub. ulodziej, kierowana przez
przyjeźdnego, bolszewika agit-
atora antyreligijnego, postano-
wiła wydosłać z cerkwi i spać
wszystkie obrazy święte. Żadne
perswazje starszych nie pomo-
gły. Rozbestwiony tłum wyrat-
ków ułożył olbrzymi stos sucho-
go drzewa, na powierzchni polo-
żono obrazy święte. Kiedy pło-
mienie objęły cały stos, z tłumu
który przyglądał się temu dzi-
kiemu widowisku, z krzykiem:
— Koniec świata! Królestwo
antychrysta na ziemi! — rzucił
się w ogień kobieta. Nieszczę-
wej, mimo natychmiastowej po-
mocy, nie uratowano.

Turcja.

REWOLUCJA W TURCJI.

Bukareszt. — Radio Tra-
santantyk donosi z Konstanty-
nopola, że w Turcji wybuchł
niepokój na tle rewolucyjnym.
Na czele ruchu rewolucyjnego
stanęli duchowni. W Trapezun-
cie miały miejsce liczne mani-
festacje, podczas których tam-
tejsza ludność obnosiła po ul-
cach obraz sultana Mahometa
V. Kozrzucono również odesy
wzywające do wzniesienia pow-
stania przeciwko kemalistom,
których należy uważać za wro-
gów sultana i ojczyzny. W
okolicach Trapezuntu przysła-
li nawet do licznych starc z pow-
stańcami. Ruch rewolucyjny roz-
szerza się niezwykle szybko.

USUNIĘCIE PATRYACHY ME- LECJUSZA.

W tych dniach dokonano się
— zdaje się — ostateczne usunię-
cie Melecjusza IV ze stanowi-
ska patryarchy Cerkwi wscho-
dniej. Part do tego głównie Ke-
mal Pasza; opuścił go i Veniz-
los, osobisty jego przyjaciel,
który dla nawiązania stosun-
ków Greji z Turcją namówił
patryarchę do opuszczenia Kon-

Księgarnia, papielarnia i drukarnia
CASA DE NOVIDADES
 Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papiery wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66.

Empreza Graphica Paranaense
 Placido e Silva & Cia Ltda.
 Papiery wszelkich gatunków; najrozmaitsze książki naukowe i beletrystyczne. Wykonuje się także robotę drukarską. — Przy ulicy 15 de Novembro N 53. Adres telegraficzny: »Gazeta« — Caixa Postal R 11

Livraria Mundial
 Pierwszorzędny zakład drukarski, introligatornia, kłosa i fabrykacja ksiąg handlowych. Wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. — Ulica 15 de Novembro N 52.

LEKARZE.
Dr. Carlos Moreira
 Klinika medyczo-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. **KONSULTORIUM:** Ulica Marechal Floriano N 19 — Rezydencja: Ulica Visconde de Nacar N 85. — Telefon 388.

Dr. Carlos Ickler
 Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Przyjmuje od 8-9 i od 2-4 godziny wieczorem przy ulicy Conselheiro Barradas N. 111 03

Dr. Espindola
 Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godzin po południu. — Telefon 151 036

Dr. Franciszek Franke
 Przyjmuje od 3-5 i od 5-7 go po południu. Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 8. — Rezydencja: Ulica Comendador Araújo N 74. 01

Dr. Gueiros
 Specjalność: Syfilis i choroby pęcherza, przyjmowanie od 1-4 i od 4-7 go po południu przy ulicy Garibaldi N 100. 057

Dr. Isaacson
 Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Konsultorium: Apteka Internacional przy ulicy 1 de Março N 6. — Telefon N. 62. — Rezydencja: Ulica Rio Branco N. 96. — Telefon N. 861. 08

Dr. Mendes de Araujo
 Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. — Przyjmuje od 8-10 i od 5-7 go po południu. Konsultorium: Apteka Miterwa — Plac Tiradentes. 05

Dr. Rudolf Warnecke
 Specjalność: choroby nerwowe i dziecięce. Dyrektor Centralnego Instytutu opieki nad dziećmi przy ulicy Alegre N 5 gdzie przyjmuje od 10-12 i od 11-1 i pół zrana. 07

Dr. Saldanha Sobrinho
 Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Bismuthodina. Leczy choroby nerwowe i nalogowe, jak alkoholizm sugerstia. Konsultorium: Ulica S. Francisco N 54 — Apteka Moderna. — Rezydencja: Travessa Zacharias N. 12-a.

Dr. Torres Netto
 Wyjeżdża do chorych w dzień i w nocy. Przyjmuje od 8-10 i od 10-12 i od 15-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-